

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:16

Måndagen den 7 januari

§ 1 Allmänna frågor

Statsrådet Ann Linde

Åtterrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 11 december 2018

Information och samråd inför Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 8 januari 2019

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ann Linde med medarbetare välkomna hit. Jag hoppas att ni också har haft en trevlig ledighet och är taggade.

Vi börjar med punkten Åtterrapport.

Anf. 2 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Jag vill önska nämndens ledamöter en god fortsättning på det nya året. Förutom det har jag ingenting att tillägga utöver den rapport som ni redan har fått.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för det.

Då går vi in på information och samråd inför mötet i rådet den 8 januari. Dagordningspunkt 3 handlar om EU:s fleråriga budgetram, som vi känner igen vid det här laget. Det är en informationspunkt.

Anf. 4 Statsrådet ANN LINDE (S):

Vid allmänna rådets möte i morgon kommer Rumänien, som precis har tagit över ordförandeskapet, att informera om hur Rumänien avser att lägga upp det fortsatta arbetet med förhandlingarna om den fleråriga budgetramen, MFF, under våren som kommer.

Det är en informationspunkt och ingen diskussion förutses. Om det blir en diskussion avser jag att framföra endast redan avstämnda och samordnade ståndpunkter.

Sedan allmänna rådets möte och Europeiska rådets möte i december har ingen ytterligare behandling skett i rådet avseende den fleråriga budgetramen.

Anf. 5 TINA ACKETOFT (L):

Det är ju bara en informationspunkt, men vi från Liberalarena har sedan länge en reservation när det gäller den svenska ståndpunkten i

budgetfrågan. Det rör ju egentligen bara punkterna 1 och 2 i det svenska ställningstagandet. Jag vill bara ha fört till protokollet att vi kvarstår vid våra tidigare inlämnade avvikande meningar och reservationer.

Anf. 6 DANIEL RIAZAT (V):

Jag har en fråga om punkt 3 om budgeten och omprioriteringar och det som vi har känt till sedan tidigare om de omprioriteringar som regeringen vill se.

När det gäller migration skulle jag vilja ställa en fråga om Frontex och de delar som ingår i migrationsområdet. Vänsterpartiet vänder sig skarpt mot den utveckling av migrationspolitiken som vi har sett i EU – eller rättare sagt i ett antal EU-länder.

Jag vill bara ställa frågan om Ann Linde skulle vilja utveckla detta med migration och hur man ser den på den frågan.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Det här är en informationspunkt, och statsrådet har ju klargjort att hon bara kommer att framföra tidigare förankrade ståndpunkter. Alla avvikande meningar sedan tidigare är också protokollförda – bara så att ni är medvetna om det.

Anf. 8 Statsrådet ANN LINDE (S):

Det har varit uppe i EU-nämnden vid ett flertal tillfällen, och när det gäller de omprioriteringar som regeringen har gjort och som har godkänts av EU-nämnden handlar det att minska jordbruksstödet och sammanhållningspolitiken till förmån för bland annat migration, klimat, forskning, utbildning och tillväxtfrämjande åtgärder.

Migration är ju inte min fråga. Det är inte tänkt att migration ska komma upp särskilt. Så jag låter migrationsministern svara på den frågan eller om det kommer på ett GAC. Migration är inte uppe på det här mötet.

Anf. 9 MARTIN KINNUNEN (SD):

Jag vill bara hänvisa till Sverigedemokraternas tidigare avvikande meningar gällande punkt 4.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Då går vi in på dagordningspunkt 4 som också är en informationspunkt, Presentation av det rumänska ordförandeskapets prioriteringar.

Anf. 11 Statsrådet ANN LINDE (S):

Vid mötet förväntas Rumänien informera om sina prioriteringar för det kommande ordförandeskapet. Det här är en informationspunkt och ingen diskussion förutses.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för det.

Vi går in på den viktigaste punkten på dagens möte, dagordningspunkt 5, Koordinerat agerande avseende desinformation. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 13 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Allmänna rådet ska diskutera EU:s samordnade hantering av desinformation – detta mot bakgrund av att kommissionen och utrikestjänsten presenterat en åtgärdsplan mot desinformation som också diskuterades vid Europeiska rådets möte den 13–14 december.

Regeringen förväntar sig en inledande diskussion om genomförandet av åtgärdsplanen där den fortsatta processen tydliggörs och föreslagna åtgärder konkretiseras ytterligare. En stärkt hantering av desinformation inom EU är en prioriterad fråga för Sverige.

Regeringen välkomnar åtgärdsplanen och kommer särskilt att framhålla vikten av att utrikestjänstens grupper för strategisk kommunikation stärks samt söka ytterligare klarhet kring hur systemet för tidig varning är tänkt att utformas.

Desinformation och påverkan av främmande makt är en gemensam utmaning för samtliga medlemsstater i EU. Regeringen verkar därför för att åtgärder som rör analys, identifiering, exponering och kunskapshöjning måste implementeras både i EU och på nationell nivå.

Regeringen anser att det är viktigt att allt arbete mot desinformation inom EU måste ske med strikt iakttagande av EU:s grundläggande värderingar om yttrandefrihet, oberoende medielandskap och demokratiska processer.

Regeringen välkomnar att den presenterade handlingsplanen betonar detta och vikten av en stark och oberoende mediesektor.

Anf. 14 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru ordförande! Jag vill också önska ett gott nytt år.

Det här är ju en viktig fråga som gäller ett omfattande område. Vi från Moderaterna ställer oss också bakom detta. Samtidigt finns det en del svårigheter, och det är en balansgång. Därför har jag ett par frågor till statsrådet.

Hur ser regeringen på gränsdragningen kring detta med att kommunicera EU:s värderingar, så att medlemsstaterna i EU inte riskerar någon form av propagandaapparater? Hur ser regeringen på den risken och denna gränsdragning?

Nästa fråga handlar också om gränsdragning och det lovvärda i objektiv faktagranskning. Där finns det också en del fallgropar. Hur skiljer man på åsikter och rena fakta? Kan statsrådet säga någonting om hur regeringen har resonerat kring faktagranskningen?

Det låter väldigt bra och är bra rätt utfört, men det kan ju bli föremål för kritik och någon form av åsiktskorridor i EU-landskapet.

Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi har tidigare uttalat oss kritiskt till detta arbete, inte mot arbetet mot desinformation och påverkan från främmande makt, men som föregående talare anför finns det en grundläggande konflikt här, eftersom åtgärder för

att bekämpa desinformation riskerar att leda till någon form av censur, eftersom det antyds att en institution har ensamrätt eller något slags upphöjd förmåga att definiera vad som är sanning. Åtgärder som syftar till att stärka demokratin kan därför få motsatt effekt genom att den fria debatten inte minst på internet hämmas.

Från Sverigedemokraternas sida önskar vi att man lyfter upp just den här problematiken i den svenska ståndpunkten och lyfter upp vikten av att stärka även yttrandefrihet samtidigt som man arbetar mot desinformation och påverkan från främmande makt.

Med anledning av detta vill vi anföra en avvikande mening.

Anf. 16 TINA ACKETOFT (L):

Jag kan instämma i det som Karin Enström säger. Frågan verkar ju vara uppe med jämna mellanrum i både KU och JuU. Jag tar för givet att statsrådet kommer tillbaka om det skulle vara någonting som uppkommer under mötet som gör att vi kan känna att våra svenska grundlagar kan utsättas för hot igen.

Det är en ständig balansgång med ett EU i övrigt som kanske inte riktigt har förståelse för våra grundlagar. Vi har tidigare fått ett löfte att man ska återkomma om det blir ett hot mot dem. Det hoppas jag att statsrådet har för avsikt att göra även denna gång.

Anf. 17 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Jag börjar bakifrån med Tina Acketoft. Detta är den första inledande diskussionen. Det har kommit ett förslag som vi har fått ta del av och som jag tycker är mycket intressant. Det finns många bra åtgärder mot detta. Men frågan ska upp på flera olika råd. Den ska upp på nästa FAC med utrikesministrarna, och man kommer säkert att ta upp den med justitieministrarna, och så vidare.

När det kommer till problem eller svårigheter för oss kommer frågan naturligtvis att tas upp. Jag vill understryka att detta är den inledande diskussionen efter att Europeiska rådet beslöt att man skulle ta upp frågan i december, och Sverige var då positivt till att man skulle göra det.

Sedan kommer jag till framför allt Karin Enströms frågor om gränsdragningarna när man kommunicerar EU:s värderingar och faktagranskningen. I åtgärdspärmen stärker man både hanteringen av desinformation och också hur man ska ha positiv kommunikation om EU och värderingarna. Det är en förutsättning för att på lång sikt bekämpa desinformationen.

Desinformationen är gemensam för EU:s medlemsstater. Det är också en del av det samlade hybridhotet som EU och medlemsstaterna utsätts för. Regeringen tycker att det är viktigt att påpeka att allt det arbetet inom EU ska ske med strikt iakttagande av EU:s grundläggande värderingar om yttrandefrihet, ett oberoende medielandskap och demokratiska processer.

Där kommer vi också in på Martin Kinnunens farhågor. Vi uppfattar att detta är utgångspunkten i den handlingsplan som kommissionen har presenterat. De hot som kommer upp är ofta hot mot det öppna samhället. De kan bara effektivt bekämpas utifrån det öppna samhällets grundläggande principer. En av de frågor som vi vill ha svar på är hur funktionen med snabb *alert* och faktagranskningsfunktionen ska gå till.

Det kan också vara värt att påminna om att Sverige har två personer som jobbar med detta i EU. Det är en som redan är där och en som vi har beslutat ska tillsättas för att bland annat faktagranska och titta på inte minst rysk desinformation. Man tar upp öppet i handlingsplanen att mycket av desinformationen kommer från Ryssland.

Jag hoppas att vi ska få mer klargörande i hur det rent faktiskt ska gå till. Sedan får vi återkomma med rapportering till EU-nämnden om svaren och så vidare.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Som ni hör är det många detaljer kvar i detta som säkert kommer att föranleda diskussioner för oss i nämnden men också diskussioner inom Regeringskansliet för att hitta rätt balans. Jag vet inte om vi kan säga så mycket mer nu.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi har en dagordningspunkt om lagstiftningsärenden. Det är information om pågående arbete. Finns det något att säga om detta, statsrådet?

Anf. 19 Statsrådet ANN LINDE (S):

Vid mötet i allmänna rådet kommer ordförandeskapet att informera om rådande läge i aktuella lagstiftningsärenden. Vi har ännu inte fått någon information om vad det kan vara eller om det över huvud taget kommer upp något, men det finns på dagordningen. Därför är det bara en information, och ingen diskussion förväntas.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går till dagordningspunkten Övriga frågor, om det finns något att säga om detta.

Anf. 21 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag tänkte bara informera om lunchen. Det är inget samråd, men jag tycker att den är ovanligt intressant den här gången. Det kommer att handla om hur EU kan komma närmare sina medborgare och hur man kan öka förtroendet för EU inför valet till Europaparlamentet. Dessutom har ordförandeskapet aviserat att det vill diskutera hur medborgarnas medvetenhet och kunskap om EU ska förbättras.

Det finns inga konkreta förslag här. Detta är också en fråga som regeringen har drivit – inte övergångsregeringen, utan den tidigare regeringen. Dessutom har den franska presidenten drivit detta. Jag förutser att det är den franska ministern som kommer att driva diskussionen framåt. Jag tycker att det är mycket spännande.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi är färdiga för i dag. Vi tackar både statsrådet och alla deltagare i mötet.

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet ANN LINDE (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet ANN LINDE (S).....	1
Anf. 5 TINA ACKETOFT (L)	2
Anf. 6 DANIEL RIAZAT (V).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 Statsrådet ANN LINDE (S).....	2
Anf. 9 MARTIN KINNUNEN (SD)	2
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 11 Statsrådet ANN LINDE (S).....	2
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 13 Statsrådet ANN LINDE (S).....	3
Anf. 14 KARIN ENSTRÖM (M).....	3
Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD)	3
Anf. 16 TINA ACKETOFT (L)	4
Anf. 17 Statsrådet ANN LINDE (S).....	4
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 19 Statsrådet ANN LINDE (S).....	5
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 21 Statsrådet ANN LINDE (S).....	5
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	5